

Bruxelles, 21.4.2021.
COM(2021) 208 final

2018/0236 (COD)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju svemirskog programa Unije i Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 te Odluke 541/2014/EU

(Tekst značajan za EGP)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju svemirskog programa Unije i Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 te Odluke 541/2014/EU

(Tekst značajan za EGP)

1. KONTEKST

- Datum slanja prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću (dokument COM(2018) 447 final – 2018/0236 COD): 6. lipnja 2018.
- Datum mišljenja Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora: 17. listopada 2018.
- Datum mišljenja Odbora regija: 6. prosinca 2018.
- Datum djelomičnog privremenog kompromisnog dogovora (zajednički dogovor) koji je odobrio Coreper: 13. ožujka 2019.
- Datum stajališta Europskog parlamenta, prvo čitanje (uključujući zajednički dogovor): 17. travnja 2019.
- Datum odobrenja političkog dogovora u Coreperu: 18. prosinca 2020.
- Datum na koji je Odbor Europskog parlamenta za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) izglasao odobravanje kompromisnog dogovora: 14. siječnja 2021.
- Datum donošenja stajališta Vijeća: 19. travnja 2021.

2. CILJ PRIJEDLOGA KOMISIJE

U novom su svemirskom programu prvi puta jednom uredbom obuhvaćene sve svemirske aktivnosti EU-a, točnije, postojeće vodeće inicijative Copernicus, Galileo i EGNOS te nove inicijative o satelitskoj komunikaciji (GOVSATCOM) i svijesti o situaciji u svemiru (SSA). Uredbom se pojednostavnjuje i racionalizira upravljanje te iskorištavaju sinergije i horizontalne aktivnosti.

Osim toga, Uredba o svemirskom programu EU-a stavlja jak naglasak na silazni sektor, korisnike i prihvaćanje na tržištu te iskorištavanje golemog potencijala svemirskih podataka i usluga za razvoj aplikacija i usluga s dodanom vrijednošću. Nadalje, svemirski podaci i usluge koji se pružaju u okviru svemirskog programa podupirat će oblikovanje politika EU-a,

među ostalim u zelenoj i digitalnoj tranziciji. Svemirski program dodatno kroz cijeli lanac vrijednosti promiče poduzetništvo u svemirskom ekosustavu i konkurentnost svemirskog sektora, potičući nove sudionike, mala, srednja i novoosnovana poduzeća te njihovo prekogranično sudjelovanje.

3. PRIMJEDBE NA STAJALIŠTE VIJEĆA

Donošenje stajališta Vijeća u prvom čitanju trebalo bi omogućiti konačno donošenje Uredbe. Važno je da se novi svemirski program počne provoditi, a preimenovana Agencija za svemirski program (EUSPA) uspostavi što prije kako bi se postojeće operativne usluge nastavile pružati bez prekida. EUSPA zamjenjuje i proširuje Agenciju za europske globalne navigacijske satelitske sustave (GSA) te pod nadležnošću Komisije jamči neprekinutost usluga i sigurnost infrastrukture i sustava. Stupanje na snagu Uredbe ujedno je preduvjet za sklapanje okvirnog sporazuma o financijskom partnerstvu (FFPA) s EUSPA-om i Europskom svemirskom agencijom (ESA), kao i drugih instrumenata neizravnog upravljanja s drugim subjektima radi provedbe programa.

Kad je riječ o pitanjima preostalima nakon što je u veljači 2019. postignut djelomičan zajednički dogovor, u stajalištu Vijeća zadržava se prijedlog Komisije u svim otvorenim horizontalnim pitanjima, posebno u pogledu međunarodne suradnje, proračunske fleksibilnosti i trajanja programa, te osigurava dugoročna neprekinutost usluga svemirskih programa EU-a, posebno Galilea i Copernicusa.

Stajalište Vijeća odražava politički dogovor postignut 15. prosinca 2020. između Europskog parlamenta i Vijeća, a koji podupire Komisija:

- Kad je riječ o *upravljanju* programom, cilj je Uredbe pojednostavniti i racionalizirati postojeći pravni okvir EU-a o svemirskoj politici i pravila upravljanja svemirskim programom EU-a. Zadaće se raspodjeljuju na više aktera, odnosno Komisiju, EUSPA-u i ESA-u, posebno sklapanjem FFPA-a. Kako se odražava u političkom dogovoru postignutom s Europskim parlamentom, u stajalištu Vijeća naglašava se transparentnost prema suzakonodavcima u pogledu FFPA-a, sporazumâ o doprinosima i programâ rada.
- Iako *trajanje* ne odgovara prijedlogu Komisije, usklađeno je s trajanjem višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027., pri čemu se u Uredbi pojašnjava da se to vremensko ograničenje ne odnosi na Agenciju za europski svemirski program (EUSPA) te se omogućuje pokrivanje operativnih troškova nakon 2027. kako bi se provodile ključne operativne aktivnosti i omogućilo pružanje usluga.
- Kad je riječ o *sudjelovanju trećih zemalja i međunarodnih organizacija*, Komisija izražava žaljenje što stajalište Vijeća ne odražava u cijelosti njezin prvotni prijedlog otvorenog sudjelovanja u Copernicusu i Galileu/EGNOS-u. Naime, u tekstu Vijeća se sudjelovanje u Galileu/EGNOS-u za sve treće zemlje osim država EGP-a uvjetuje sklapanjem posebnog međunarodnog sporazuma u skladu s člankom 218. UFEU-a. Komisija ipak može u duhu kompromisa prihvatiti stajalište Vijeća, uzimajući u obzir posebnosti svemirskih aktivnosti u smislu sigurnosti, među ostalim industrijske.
- Kad je riječ o *uvjetima prihvatljivosti i sudjelovanja u nabavi*, stajalištem Vijeća dodaju se novi važni elementi te strukturiran i detaljan postupak. Iako je proceduralno zahtjevniji, tekst i dalje odražava duh početnog prijedloga Komisije u pogledu potrebe za uspostavom jasnih *ex ante* uvjeta prihvatljivosti i sudjelovanja te

za očuvanjem sigurnosnih interesa Unije, institucijskih ovlasti Komisije i urednog funkcioniranja programa.

4. ZAKLJUČAK

Komisija prihvata stajalište Vijeća.

5. IZJAVA KOMISIJE

Komisija je u Dodatku dala jednu unilateralnu izjavu.

DODATAK

Izjava Komisije

Izjava Komisije o povećanoj transparentnosti provedbenih akata okvirnog sporazuma o financijskom partnerstvu i sporazumâ o doprinosima te o povećanoj transparentnosti programâ rada:

„Vijeće i Europski parlament postigli su dogovor o kompromisnom tekstu Uredbe o europskom svemirskom programu, kojim se od Komisije zahtijeva da ih obavijesti o okvirnom sporazumu o financijskom partnerstvu (FFPA) i sporazumima o doprinosima koje treba sklopiti, njihovoj provedbi, te o programima rada. Dogovorenim tekstom predviđa se da Komisija te sporazume i programe rada odobrava provedbenim aktima. Stoga će Komisija ispuniti svoju obvezu obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća o predstojećem sklapanju FFPA-a ili sporazuma o doprinosima ili donošenju programa rada u skladu s odredbama o informacijama o odborskim postupcima iz Uredbe (EU) br. 182/2011 o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije.”